

Förnyelsepolitik för hela Sverige

Mars 2006

Allians för Sverige.
maktskifte06.se

Rapport till Sundsvall, Örnsköldsvik, Umeå, Skellefteå och Luleå

Förnyelsepolitik för hela Sverige

Sverige behöver en ny politik och en ny regering som har en vision för Sverige. Vi vill skapa fler jobb genom att det blir mer lönsamt att arbeta, mer attraktivt att anställa och mer lönsamt att starta företag. Det finns förutsättningar för företagen i norra Sverige att växa snabbare och anställa fler, men då behövs en ny politik.

Allians för Sverige vill föra en aktiv förnyelsepolitik som skapar bättre förutsättningar för investeringar och innovationer som förstärker den regionala konkurrenskraften i hela Sverige.

En aktiv förnyelsepolitik kan bidra till att minska den sårbarhet som är förknippad med ett beroende av en dominerande industri eller näring. Inte minst är det viktigt att skapa förutsättningar för en högre kunskapsintensitet. En sådan politik kan också bidra till att förstärka förutsättningarna för regioner med lägre arbetskraftsdeltagande och svagare regional utvecklingskraft.

Allians för Sverige tror på hela Sverige. En politik för fler företag och fler jobb kan inte inriktas på att motverka eller hålla tillbaka utvecklingen i någon region, utan om att förbättra och förstärka tillväxtpotentialen i hela Sverige.

Norra Sverige är en framtidsregion som vitaliserats de senaste åren. Malmen, gruvorna, skogen och pappersindustrin är några exempel på näringar som är centrala för Sverige och som ger oss en styrkeposition i en globaliserad värld. Massa-, papper, järn-, stål, trävaru- och kemiindustrin utvecklas nu starkt. Inte minst har också tjänstesektorn med inriktning på företag och byggföretagen dragit stor nytta av uppsvinget som letts av malmen och verkstadsindustrin. Vattenkraften och bioenergin är nationella tillgångar för Sverige. Forskningen kring cellulosafiber vid Mittuniversitetet, som sker tillsammans med SCA, metallurgi i Luleå, skogsbioteknik i Umeå och turism i Östersund är viktig för Sverige som kunskapsnation. Småföretagandet i Åreområdet visar också på de stora möjligheter som finns inte minst inom turistindustrin.

Vi är övertygade om att det omfattande program för att förbättra näringslivsklimatet som Allians för Sverige presenterat kan ha mycket betydande effekter på sysselsättningen i norra Sverige. Alliansen har presenterat en politik som skapar förutsättningar för att bryta utanförskapet, skapa fler företag och sätta Sverige i arbete. Till att börja med måste det bli väsentligt mer lönsamt att arbeta. Ett kraftigt jobbavdrag sänker skatten med ca 1 000 kr per månad för t.ex. en metallarbetare eller sjuksköterska. Vi har nu förstärkt förslaget om jobbavdrag så att de som är äldre än 65 år inte behöver betala skatt på förvärvsinkomster upp till 60 000 kr per år. För dem som jobbar efter 65 år sänks skatten med nästan 2 000 kr i månaden. Skattesänkningarna finansieras genom en noggrann genomgång av de offentliga utgifterna. Ett viktigt led är att fusk och överutnyttjande i a-kassan och sjukförsäkringen motverkas genom att försäkringarna stramas upp.

Det blir också väsentligt mer attraktivt att anställa. Vi sänker arbetsgivaravgifterna för företag som ökar antalet anställda. För att underlätta vägen till arbete, t.ex. för ungdomar, långtidsarbetslösa och nyanlända invandrare, har Alliansen föreslagit

nystartsjobb. Arbetsgivaravgiften avskaffas för lika lång tid som personen stått utanför arbetsmarknaden. För dem som är äldre än 65 år avskaffar vi arbetsgivaravgiften. Företagens medfinansiering i sjukförsäkringen avskaffas. Arbetsmarknadspolitiken reformeras i grunden och inriktas på att människor ska få en chans att komma igen. Möjligheterna till tidsbegränsade anställningar vidgas.

För små och snabbväxande företag är företagsklimatet i Sverige inte tillräckligt bra för att sysselsättningen ska öka lika snabbt som i andra länder. Därför vill vi förbättra tillgången på riskkapital för små och snabbväxande företag, genom att förmånsrätten vid konkurser återställs så att bankerna vågar låna ut, genom statliga garantier för tillväxtlån och genom stimulanser för ”starta-eget-sparande”. Att återställa förmånsrätten och införa tillväxtlån är viktigt inte minst för företag i glesbygd.

Förmögenhetsskatten ska avskaffas och beskattningen av fåmansbolag reformeras. Möjligheterna till tillväxt i hela landet ska tas till vara med satsningar på infrastruktur och lokalt självbestämmande. Vi vill dessutom öppna nya marknader för företagsamhet genom att införa skattereduktion för hushållstjänster, möjliggöra ökad valfrihet i barnomsorgen och sjukvården och ta bort onödiga regleringar. Ökad mångfald av utförare i välfärden kommer att öka kvinnors möjligheter att driva företag.

En aktiv förnyelsepolitik

Avgörande för norra Sveriges utveckling är att det skapas fler jobb, fler företag, och att fler företag är beredda att växa. Därför förstärker vi nu Alliansens program genom en satsning på att förbättra företagsklimatet i norra Sverige.

Fler som vill anställa i Norrlands inland

Det måste bli fler som vill anställa i norra Sverige. Allians för Sverige föreslår att arbetsgivaravgifterna avskaffas för hushållsnära tjänstejobb i norra Sverige. Höga skatter slår hårdast mot branscher där den enskilde har större möjligheter att välja mellan att arbeta själv eller att köpa tjänsten. Det gäller turistnäringen, hotell och restaurangnäringen, kommunikationer och många andra tjänstenäringsar.

Vi vill därför föreslå att arbetsgivaravgifterna avskaffas för tjänstejobb i stödområde A. Genom en inriktning mot företag som verkar inom tjänstesektorn och till sektorer som sysselsätter många personer ur grupper med en svagare ställning på arbetsmarknaden, t.ex. lågutbildade, är det också mer sannolikt att sänkta arbetsgivaravgifter får genomslag på sysselsättningen snarare än att nedsättningen resulterar i högre löneökningstakt och högre vinstnivå i företagen.

Vi kommer att utreda frågan vidare och återkomma med ett finansierat och fullt utarbetat förslag i samband med regeringens ekonomiska vårproposition. I det sammanhanget kommer en avvägning mellan olika förslag ske utifrån en bedömning av det ekonomiska läget och möjligheterna att nå en gemensam finansiering.

Vi ser förbättrade villkor för den privata tjänstesektorn som prioriterat. På längre sikt anser vi att beskattningen av tjänstesektorn bör reduceras i hela Sverige.

Vitalisera statens företag

En viktig komponent i förnyelsepolitiken är att vitalisera de företag som idag ägs och styrs av staten. En stark och framtidsinriktad ägare är central för att företag ska utvecklas och växa. En svag ägare riskerar att undergräva utvecklingskraften. Vi anser att staten i de allra flesta fall inte är en ägare som ger företag bästa tänkbara möjligheter.

Det kan finnas företag som det är nödvändigt att staten har ett inflytande över också i fortsättningen. Det finns inte skäl att sälja företag som utvecklas bättre med staten som ägare eller där marknadsförhållandena är sådana att en utförsäljning skulle försämra konkurrensen eller motverka en god sysselsättningsutveckling. Ett fortsatt statligt ägande kan vara motiverat om det föreligger särskilda nationella intressen eller samhällsuppdrag som svårligen kan hanteras utan ett statligt inflytande.

Erfarenheten från Sverige och andra länder är att sysselsättningen stiger snabbast inom branscher som genomgår en förändringsprocess. När en ny produkt lanseras, nya marknader uppstår eller när nya produktionsmetoder introduceras sker det också ofta en snabb sysselsättningstillväxt. På ett liknande sätt kan en avreglering av en bransch eller en privatisering av statliga företag frigöra kreativitet och konkurrens

som kan bidra till en snabb sysselsättningstillväxt. Under senare år har avregleringar och privatiseringar av telekommunikationsbranschen, medieföretag och den finansiella sektorn bidragit till ett bättre företagsklimat.

Regeringens har valt att låsa fast nyckelföretag i en hämmande byråkratisk struktur som hotar utvecklingspotentialen och därmed sysselsättningen på nyckelområden. Det är viktigt att öppna en offensiv framtidsmöjlighet för dessa företag. Företag som verkar på fullt kommersiella marknader fungerar i de flesta fall bättre med privata ägare. De kanske tydligaste exemplen på företag som skulle fungera bättre med ett mer professionellt ägande är TeliaSonera, Nordea, OMX, SAS, SBAB, Vasakronan och Vin & Sprit. Privatiseringar har varit gynnsamma för de företag som har sålts. Effektiviteten har ökat, lönsamheten förbättrats och investeringarna har ökat. Vår bedömning är att privatiseringar också bidrar till en starkare sysselsättningsutveckling i de bolag och branscher som berörs.

Alliansens bedömning är att det nu inte är aktuellt att sälja LKAB eller Vattenfall. En försäljning av LKAB bör inte genomföras, bl.a. mot bakgrund av att framtida malmbrytning kan komma att påverka delar av Kiruna stad och föranleda omfattande samhällsinvesteringar som kan komma att kräva ett ansvarstagande från ägaren. Malmen utgör en central naturtillgång som ska utnyttjas för nationella svenska intressen av att skapa välfärd och jobb i hela Sverige.

Det är vår bedömning att det inte finns anledning att sälja ut Vattenfall AB till en utländsk ägare bl.a. mot bakgrund av att företaget är en dominerande aktör på en marknad som i vissa avseenden inte fungerar väl. Vattenfall AB bör också i framtiden ha förutsättningar att spela en viktig roll på energimarknaden och kan också komma att spela en roll i den framtida energipolitiken. Allians för Sverige anser således att staten bör kvarstå som huvudägare till Vattenfall och att Vattenfall således förblir ett statligt företag också under nästa mandatperiod.

Det privata skogsägandet spelar en avgörande roll för att säkra tillgången på skogsråvara och sysselsättning och välstånd i hela Sverige. Sveaskog AB kan, inte minst genom strategiska försäljningar av skogsmark till aktiva skogsbrukare, bidra till att stärka skogsbruket som framtidsbransch.

Staten måste också bli en bättre ägare. Allians för Sverige vill att staten ska ha en tydlig ägarstyrning. Den så kallade formlösa styrningen bör upphöra. Vi vill också öka öppenheten och ha tydliga regler för ersättningar, bonusar och pensioner till ledande befattningshavare.

Satsa på forskningen

De tre universiteten samt högskolorna i norra Sverige måste ges bättre möjligheter att utvecklas genom större frihet, högre forskningsanslag och bättre möjligheter till specialisering. Allians för Sverige vill höja forskningsanslagen med 2 miljarder kronor utöver regeringens förslag under den närmaste femårsperioden. Dessa medel ska tillföras universitet och högskolor direkt – i Norrland och i övriga Sverige – genom fakultetsanslagen.

Vår politik innebär att de norrländska universiteten och högskolorna ges större frihet. Ordföranden och ledamöterna i högskolestyrelserna ska utses av lärosätena själva. Likaså ska forskningsrådets och forskningsstiftelsernas styrelser utses av vetenskapssamhället, inte av regeringen. Vi vill bort från en ökad politisk

detaljstyrning av forskningsanslagen. Den permanenta resursförstärkning till forskning och forskarutbildning som vi föreslår bidrar till att öka forskningens frihet.

Vår politik innebär att Norrlands universitet och högskolor kan bli bättre tillväxtmotorer. Sverige behöver i högre utsträckning ta tillvara forskningsresultat för att skapa fler företag och arbetstillfällen. Därför vill vi stimulera en ökad kommersialisering av forskningsresultat, bland annat genom högre forskningsanslag till lärosäten som på olika sätt bidrar till detta.

Vi vill, utan detaljstyrning, lägga fast en kraftsamling kring forskningsområden som medicin, biovetenskap, bioteknik, bioinformatik, nanoteknik, miljöteknik och IT. Områden där inte minst norrländska lärosäten är starka. Men även humaniora och samhällsvetenskap måste stärkas. Vi vill premiera de bästa forskarmiljöerna – de som visar nationell och internationell excellens. Det behöver inte vara i de traditionella sammanhangen, utan även mindre forskarmiljöer kan utveckla spetskompetens.

Bättre kommunikationer för ett konkurrenskraftigt Sverige

Norra Sverige attraherar just nu ökande, omfattande och långsiktiga investeringar, inte minst i basnäringarna. För att den utvecklingen ska fortsätta krävs moderna kommunikationer med tillgång till bredband, mobiltelefoni, tåg och flygtransporter. Långa avstånd till olika marknader måste mötas med bra kommunikationer, inte höga bidrag.

Hållbara och väl fungerande kommunikationer är av avgörande betydelse för att nya företag kan skapas och befintliga företag ska kunna växa. Om hela Sverige ska få förutsättningar för utveckling och nya jobb krävs en god infrastruktur för alla typer av transportmedel: tåg, båt, bil och flyg. Privata satsningar och företagande ska inte gå om intet på grund av bristfällig infrastruktur och dåliga kommunikationer.

Idag är det en allt större andel av befolkningen som pendlar till arbetet och som därför är beroende av väl fungerande kommunikationer. I takt med att fler människor får förutsättningar att återgå till arbetslivet är det sannolikt att behovet av goda kommunikationer ökar.

Anslagen till kommunikationer och infrastruktur bör öka, för att möta de behov som finns. Allians för Sverige vill dessutom öppna för alternativ finansiering av infrastruktur, till exempel genom så kallade PPP-lösningar (Private Public Partnership). Det skulle göra det möjligt att tidigarelägga och effektivisera samhällsekonomiskt riktiga och strategiskt viktiga investeringar. Vi vill också betona vikten av goda möjligheter för bil-, buss- och lastbilstrafiken. I ett stort och glest befolkat land som Sverige är detta av avgörande betydelse för en god ekonomi och tillväxt.

I glest befolkade län spelar vägnätet en avgörande roll för näringslivsutvecklingen. Därför måste underhåll och tjälsäkring garanteras så att inte minst den svenska basindustrin kan fortsätta utvecklas. Det förslag om ändrad drivmedels- och fordonsbeskattning och införande av kilometerskatt som presenterades i utredningen ”Skatt på väg” är oacceptabelt, inte minst eftersom förutsättningarna för verksamhet inom skogsindustrin kraftigt skulle försämrats.

Med ökade satsningar på forskning och utveckling av miljövänliga bränslen och teknik kan förbättrade kommunikationer kombineras med minskad miljöbelastning från transportsektorn. Arbetet i BioFuel Region, som samlar aktörer i Västernorrland och Västerbotten, är inspirerande och ett föredöme, med sin målsättning att bli en världsledande region och en global förebild i omställningsprocessen till ett transportsystem baserat på förnybara drivmedel.

Norra Sverige har behov av goda kommunikationer i både nord-sydlig riktning, och öst-västlig riktning. Utvecklingskraften i Ryssland ger norra Sverige nya möjligheter till affärsutveckling. Fungerande kommunikationer är en viktig del för att förstora både regioner och arbetskraftsregioner. Inte minst gruvnäringens utveckling ställer stora krav på effektiva varutransporter.

Tillgången till en modern IT-infrastruktur är avgörande för företagares möjligheter att klara sin verksamhet och därmed kunna bidra till hela Sveriges tillväxt. De statliga satsningar som gjorts har inneburit att miljarder delats ut till kommuner där utbyggnaden kunnat ske på marknadsmässiga villkor. Det har lett till att det saknas pengar till de områden där sådana förhållanden saknas. Det har resulterat i att 900000 personer fortfarande inte kan få en bredbandsanslutning. Det gemensamma ansvaret är att se till att modern infrastruktur kommer hela landet till del. Därför anser alliansen att regeringen bör samla alla marknadens aktörer och försöka nå en samsyn kring hur den fortsatta utbyggnaden ska gå till.

Där avstånden är långa måste man kunna använda bilen. Vi vill satsa mer på vägar än regeringen och ge ökat regionalt inflytande över hur infrastrukturmedel satsas. Vi säger nej till ytterligare bensinskattehöjningar. Regeringen har bara sedan 1997 höjt bensinskatten med nästan 60 öre per liter, inklusive moms. För en vanlig bilist betyder det 700 kronor mer i bensinkostnader per år. Tillsammans med stödpartierna mp och v har man kommit överens om att "skatteväxla" ytterligare 13 miljarder fram till 2010. Tar man in det på bensinskatten så betyder det ytterligare 3 kronor dyrare bensin! Då talar vi om 3000-4000 kronor om året för en vanlig bilist.

Förstärk det lokala inflytandet

Vi vill också öka det lokala inflytandet och stärka det regionala inflytandet i Norrland. Vi vill ha mindre styrning från Stockholm, och bryta ned ineffektiva myndighetsstrukturer. Vi anser att ett större lokalt och regionalt inflytande över regionalpolitiska medel, företagsstöd och transportsystemet är eftersträvänt. Beslut som påverkar möjligheterna att bedriva näringsverksamhet och skapar tillväxt och nya jobb ska i betydligt högre grad beslutas på lokal eller regional nivå. En politik för regional tillväxt måste bygga på att varje region ges ansvar och befogenheter som innebär möjligheter att växa utifrån sina egna förutsättningar. Ju fler regioner som har en stark och expansiv ekonomi, desto bättre för Sverige. Fler ekonomiskt starka regioner är bra också för Sveriges svagare regioner.

Det behövs ett ökat lokalt och regionalt ansvar för EU:s regionalstöd, liksom en avbyråkratisering av beslutsprocessen kring hur EU:s strukturfonder ska användas. Sverige måste på ett bättre sätt tillvarata de resurser som distribueras genom fonder. Dessa medel kan om de används rätt, stärka utvecklingskraften, inte minst i länen i norra Sverige. Det är emellertid viktigt att det finns en klar koppling mellan vad som sker i kommuner och län och vad som kan finansieras med medel från EU, liksom att en större andel av projekten bör drivas av andra än offentliga aktörer.

Frågor om t ex strandskydd, skoteråkning, skydds jakt på rovdjur ska i större utsträckning hanteras regionalt och lokalt. Regelverket tillämpas idag ofta för fyrkantigt och utan hänsyn till lokala förutsättningar. Ökat lokalt inflytande skulle vara viktigt både för enskilda människor och skulle underlätta för företagande.

Turism: en framtidsindustri

Sverige tillhör den grupp länder i Europa som har sämst utvecklad turism, detta trots att vi har förutsättningar att vara bland de fem bästa, enligt många turistexperter. Sverige måste på sikt intensifiera sin internationella marknadsföring av Sverige som ett unikt, vackert, spännande och variationsrikt turistland.

Svenska staten satsar betydligt mindre på att marknadsföra Sverige än vad våra nordiska grannar satsar på sina respektive hemländer. Vi satsar omkring 10 kronor per invånare och år, jämfört med 30-50 kronor per invånare och år i våra grannländer. Som ett första steg vill öka anslaget med 10 miljoner kronor.

Vi fyra partier menar att turistnäringen är en stor möjlighet, inte minst för människor i gles- och landsbygd, att skapa bärkraftiga verksamheter och generera lönsamhet utifrån de förutsättningar som finns, bl.a. i form av unika natur- och kulturvärden.

Allemansrätten ger fantastiska möjligheter till naturturism. För närvarande krävs inte samtycke av markägaren för att få starta turistverksamhet på annans mark så länge inte skada eller olägenhet uppstår, en definitionsfråga som kan leda till olyckliga konflikter som inte gynnar utvecklingen av landsbygdsturismen.

I Sverige finns stora, och växande, områden med naturreservat, eller på annat sätt skyddad mark. Sådana områden har skyddats av en anledning: de anses så speciella och unika i sin karaktär att de bör bevaras i just den formen. Tyvärr avsätts inte tillräckligt med medel för att sköta all den mark som köpts in, varför den ofta förlorar det skyddsvärde som den hade vid köpetillfället. Det finns ett värde i att fler ska kunna ta del av redan skyddad skogsmark. Markägare och turistföretagare borde därför kunna få utöva lokal förvaltning av naturreservat.

Jordbruket behövs också i norra Sverige

Ett aktivt jordbruk spelar stor roll för att skapa långsiktig tillväxt på landsbygden. För att det ska kunna ske måste svenskt jordbruk ha stabila förutsättningar och vettiga konkurrensförhållanden. Det är ett nationellt intresse att Sverige tar till vara de möjligheter som EU:s nya landsbygdsprogram (LBU) ger. För att fullt ut kunna tillgodogöra oss de positiva effekterna av LBU-programmet, som bland annat behövs som kompensation för det norrländska jordbrukets naturgivna klimatnackdelar, krävs grundförutsättningar i form av en sund näringspolitik och en god infrastruktur. Även framgent finns behov av produktion av högkvalitativa, trygga och säkra livsmedel. Den gröna sektorn har dessutom en utmaning och tillväxtpotential i att bidra till att bryta oljeberoendet.